

NEWS ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ฉบับที่ 266 ปักษ์หลัง มิถุนายน พ.ศ. 2555

KMUTNB

ศูนย์ประกันคุณภาพการศึกษา <http://www.qa.kmutnb.ac.th>

คุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพ

ช่วงนี้เป็นช่วงสิ้นปีการศึกษา 2554 และอยู่ในระหว่างการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับภาควิชา และจะประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับส่วนงานในเดือนกรกฎาคม ในการประเมินคุณภาพ บทบาทของผู้ประเมินมีส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา QA NEWS ฉบับนี้จึงขอนำคุณลักษณะของผู้ประเมินภายนอกที่ สมศ. กำหนดมานำเสนอ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน และผู้สนใจต่อไป

การประเมินคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมา ทั้งการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ใช้หลักของกัลยาณมิตร เป็นกรอบคุณลักษณะของผู้ประเมิน อันได้แก่ ความน่ารัก น่าเคารพ น่ายกย่อง การรู้จักพูดให้ได้ผล อดทนต่อถ้อยคำ สามารถอธิบายให้เข้าใจ และไม่แนะนำเรื่องเหลวไหล ในการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม สมศ. ถือว่าผู้ประเมินภายนอกเป็น “ชุดคุณภาพ” เป็นกัลยาณมิตรในการแนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการร่วมสร้างคุณภาพให้กับสถานศึกษา สมศ. ได้นำหลักกัลยาณมิตรธรรม 7 ประการมาปรับขยายเป็นมาตรฐานคุณลักษณะของผู้ประเมินคุณภาพภายนอก ประกอบด้วย คุณธรรม 9 ประการ ศีลและธรรม และเบญจลักษณะของผู้ประเมินภายนอก ดังนี้

คุณธรรม 9 ประการ

คุณธรรม 9 ประการ ประกอบด้วย

1. **วินัย** เรื่องเวลา การนัดหมายสถานศึกษา การส่งงานตามเวลาที่กำหนด ความรับผิดชอบ ทำงานด้วยตัวเอง
2. **สติ** รู้ตัวอยู่ตลอดเวลา รู้ตัวว่ากำลังทำอะไร การรับอารมณ์สิ่งจูงใจหรือผลประโยชน์จากสถานศึกษาเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ
3. **กตัญญู** ผู้ประเมินต้องกตัญญูต่อชาติบ้านเมือง การทำงานประเมินเป็นงานบุญ ทำเพื่อแผ่นดิน กตัญญูต่อแผ่นดิน
4. **เมตตา** ระบบเมตตาธรรม ความรักปรารถนาดี
5. **อดทน** ทำงานด้วยความอดทน อดทนต่อสิ่งเร้า อดทนทำงานให้แล้วเสร็จ
6. **ซื่อสัตย์** ยึดมั่นในคุณธรรม การระมัดระวังเรื่องประโยชน์ทับซ้อน
7. **ประหยัด พอเพียง** โดยหมายรวมถึงประหยัดเวลาด้วย
8. **ขยัน** ตั้งใจปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วง
9. **ไม่เห็นแก่ตัว** ไม่เอาแต่ใจ ไม่เอาเปรียบใคร ไม่เอาตัวรอด และรู้จักเกรงใจต่อส่วนรวม

ศีล และธรรม (ข้อห้าม และข้อควรปฏิบัติ)

ศีล ได้แก่

1. **ห้ามทุจริต** รับอารมณ์สิ่งจูงใจ ของขวัญ รับเลี้ยง ประโยชน์ทับซ้อนธุรกิจอื่นใด

2. **ห้ามเห็นแก่ตัว** มั่งง่าย ให้อภัยให้ผู้อื่นช่วยดำเนินการละทิ้งหน้าที่

3. **ห้ามข่มขู่** ก้าวร้าว ประพฤติในทางเสื่อมเสีย

4. **ห้ามมีอคติ** กลั่นแกล้งผู้อื่น เหตุจาก 4 อคติ ทั้งที่เกิดจากความรัก ความเกลียดชัง ความไม่รู้ และความกลัว

5. **ห้ามประมาท** เผยแพร่ข้อมูลของสถานศึกษา นำบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปประเมิน

ธรรม ได้แก่

1. **ต้องสุจริตซื่อสัตย์** ยึดมั่นคุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัด

2. **ต้องรับผิดชอบ** ทุ่มเท ศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพ วิเคราะห์ เสนอแนะตามศักยภาพของตนเอง

3. **ต้องรักษามารยาท** ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของสถานศึกษา

4. **ต้องเป็นธรรม** เทียงตรง เป็นธรรม รายงานสิ่งที่ค้นพบตามความจริงอย่างแจ่มชัด

5. **ต้องรักษาความลับ** ไม่เปิดเผย หรือนำข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติหน้าที่แก่บุคคลภายนอกที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง

เบญจลักษณะ

เบญจลักษณะ ประกอบด้วย

1. **เข้าใจ...มนุษย์** รับฟังผู้อื่น/สามารถทำให้ผู้อื่นรับฟัง และเข้าใจผู้อื่น/สามารถทำให้ผู้อื่นเข้าใจ

2. เมตตา...สถานศึกษา ผิดคือผิด ถูกคือถูก ถ้าดี ชม ถ้าไม่ดี แนะนำ

3. ศรีทธา...การประเมิน รู้และเข้าใจ ไม่ดูแต่เอกสาร ไม่ตำหนิ ไม่กล่าวร้ายต่อระบบการประเมิน จิตใจยึดมั่น ไม่มีข้อโต้แย้ง

4. เจตนา...บริสุทธิ์ ปราศจากดี มีสัจจะ มารยาทดี มีความหวัง

5. รักษา...คุณภาพ ดำเนินชีวิตด้วยจริยธรรม ทำงานอย่างมีจรรยาบรรณ

นอกจากนี้ยังมีกรอบมาตรฐานในมิติด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ หรือมาตรฐานด้านการครองคน ครองตน และครองงาน ที่จะช่วยเชื่อมประสานคุณภาพของผู้ประเมินให้เป็นการกัลยาณมิตรแท้ที่เข้มแข็ง และมีพลังที่จะแนะนำและร่วมสร้างคุณภาพให้กับสถานศึกษา ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม หรือการครองคน คือ การปราศจากอคติ 4 ได้แก่ **ฉันท์าคติ** ความรัก **โทสาคติ** ความเกลียด **โมหาคติ** ความไม่รู้ และ **ภยาคติ** ความกลัว นั่นคือ 1) ไม่ช่วยเหลือใครเพราะรัก 2) ไม่กลั่นแกล้งใคร เพราะเกลียด 3) ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน เพราะความไม่รู้ และ 4) ไม่ปล่อยให้ใครเข้าใจผิด เพราะกลัวไม่กล้าตำหนิ

1. ด้านจริยธรรม หรือการครองตน คือ การมีกิริยาและปฏิบัติที่ถูกต้อง กล่าวคือ 1) เมื่อได้รับการปฏิบัติและดูแลเอาใจใส่ ต้อนรับเป็นอย่างดี ให้มีมารยาทและสำรวมพฤติกรรม 2) เมื่อได้รับการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสม ให้อดทน อดกลั้นและให้อภัย 3) เมื่อได้รับการร้องขอให้ช่วยเหลือ ให้หนักแน่นมั่นคง ครองตนโดยปราศจากอคติ 4) เมื่อได้รับการทักท้วงตำหนิวิพากษ์วิจารณ์ ให้เปิดใจรับฟัง หากผิดให้ขอภัยและพิจารณาปรับปรุงด้วยจิตเบิกบาน และ 5) เมื่อได้รับการเสนอประโยชน์และธุรกิจอื่นใด ให้มีสติรู้คิดและข้อสัตย์ ตัดสินใจโดยยึดมั่นในจรรยาบรรณ

3. ด้านจรรยาบรรณ หรือการครองงาน คือ มาตรฐานงาน ซึ่งผู้ประเมินภายนอกครอบคลุมทุกคนจะต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง เต็มศักยภาพ เต็มใจ และเต็มเวลา เพื่อให้ได้งานได้เวลา และได้ใจ

ที่มา : ศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. "ชุดคุณภาพกัลยาณมิตรแท้ในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับสถานศึกษา" เอกสารเผยแพร่ในการประชุมวิชาการระดับชาติ พ.ศ.2555 'การประกันคุณภาพการศึกษาไทยได้ร่มพระบารมี' วันที่ 10-11 พฤษภาคม 2555 ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุม ไบเทค บางนา

ถาม-ตอบ ตัวบ่งชี้ของ สมศ.

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

ถาม ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หมายถึงอะไร

ตอบ หมายถึงบทความที่เป็นผลจากวิทยานิพนธ์ หรือบทความจากสารนิพนธ์ หรือบทความจากศิลปนิพนธ์

ถาม การเผยแพร่สู่สาธารณชนในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หมายถึงการเผยแพร่ในลักษณะใด

ตอบ หมายถึงการเผยแพร่ในลักษณะของบทความวิจัย ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ วารสารวิชาการ หรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการในระดับมหาวิทยาลัย หรือระดับคณะ และต้องเป็นผลงานที่ผ่านการกลั่นกรอง (Peer Review) โดยมีบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยร่วมเป็นกรรมการพิจารณาด้วย และบุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงการเผยแพร่ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

และ**ตัวบ่งชี้ที่ 5** งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

ถาม บทความวิจัยที่นำเสนอในที่ประชุมวิชาการหากตีพิมพ์เพียงบทความย่อจะสามารถนับเป็นผลงานได้หรือไม่

ตอบ ไม่สามารถนับได้ การส่งบทความวิจัยเพื่อพิจารณาคัดเลือกให้นำเสนอในการประชุมวิชาการต้องเป็นบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) และได้รับการตีพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ ซึ่งสามารถอยู่ในรูปแบบเอกสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

ตัวบ่งชี้ที่ 5 งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

ถาม กรณีอาจารย์อยู่ประจำคณะหนึ่ง แต่ไปทำงานวิจัยให้กับคณะหรือหน่วยงานอื่น การนับผลงานวิจัยของอาจารย์จะนับที่คณะใด

ตอบ ให้นับที่คณะที่อาจารย์สังกัด และนับได้เมื่ออาจารย์ปรากฏชื่อในผลงานที่ตีพิมพ์และ/หรือเผยแพร่